

До: Председателя на Научния Съвет на ИЯИЯЕ
член-кор. Чавдар Стоянов
До: Колектива на Научния Съвет на ИЯИЯЕ

ДОКЛАД

от член-кор. Емил Нисимов, ръководител на
лаборатория "Теория на елементарните частици",
член на Научния Съвет на ИЯИЯЕ

Относно: Окончателен доклад на Научното жури по конкурс за професор към ИЯИЯЕ по шифър 4.1 Физически науки (Теоретична и математическа физика – статистики в пространства с ниски размерности) обявен във в-к "Държавен вестник", бр.7/20.01.2017г.

Уважаеми колеги членове на Научния Съвет на ИЯИЯЕ,

Държа да споделя с Вас някои съществени забележки по повод окончателния доклад на председателя на научното жури по конкурс за академичната длъжност „професор“ към ИЯИЯЕ по шифър 4.1 Физически науки (Теоретична и математическа физика – статистики в пространства с ниски размерности) обявен във в-к "Държавен вестник", бр.7/20.01.2017г.

Критичните ми забележки се отнасят до:

- (1) Ролята на ръководствата на Института и на Научния Съвет свързана с въпросния конкурс – с голямо лично съжаление констатирам, че те носят основната отговорност за създадите се впоследствие напрежения, спорове и недоразумения;
- (2) Академичното качество на рецензиите и становищата на някои от членовете на Научното жури по конкурса.

Още тук бързам да заявя, че и двамата колеги кандидати в конкурса без съмнение заслужават да бъдат удостоени с акад. длъжност „професор“ и убедително и отново настоявам да се обяви още един конкурс. В частност напомням, че именно аз бях първият, който още през м. декември 2016 пред НС защитих със солидни научни аргументи правото на единия от кандидатите да бъде допуснат до участие в конкурса независимо от по-малкия от изискуемия по Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ брой публикации. Същевременно държа дебело да подчертая, че **НС никога не е взимал „специални решения“ (поне в мое присъствие) за едностранно намаляване на изискванията за наукометричните показатели при конкурси за академични длъжности в ИЯИЯЕ.** Следователно, незачитането от страна на част от членовете на журито по

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

настоящия конкурс на официалните изискванията на НС сериозно вреди на самата легитимност на техните оценки – в критикуваните по-долу 1 рецензия и 3 становища!

I. Относно ролята на ръководствата на Института и на Научния Съвет

(А) На 08.12.2016 год. подадох до ръководството и до НС три мои доклада с предложения, убедително подкрепени със силни академични аргументи, за обявяване на три конкурса за академичната длъжност „професор“ в ИЯИЯЕ. **Всичките тези три мои доклада бяха укрити от вниманието на членовете на НС в нарушение на член 2 от Правилника на ИЯИЯЕ – “Допълнение към Правилника за Условието и Реда за Придобиване на Научни Степени и Заемане на Академични Длъжности в БАН“, който гласи (цитирам):**

Чл. 2. (1) Процедурата за откриване на академична длъжност започва с мотивиран доклад на ръководителя на първичното научно звено или председателя на Експертния съвет до директора и до председателя на Научния съвет. В него се обосновава необходимостта от откриване на съответната академична длъжност и е желателно да бъде посочен поне един подходящ кандидат за заемането ѝ.

(2) Научният съвет в срок до 1 месец обсъжда направеното предложение, като взема предвид и мнението на Директора и приема решение по него с явно гласуване. При положително решение директорът обявява конкурс за заемане на длъжността, съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му.

(Б) След като трите мои доклада бяха тотално пренебрегнати, директорът на ИЯИЯЕ реши да обяви само два конкурса за професор. Веднага бързам да заявя, че никой не оспорва прерогативите на директора съгласно разпоредбите на ЗРАСРБ да решава кои и колко конкурси за академични длъжности ще бъдат обявявани. От друга страна обаче, **съгласно цитирания по-горе член 2 от Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ беше редно моите три доклада да бъдат обсъдени в НС и там директорът да изложи публично своите аргументи в полза на обявяване само на два вместо три конкурса.**

(В) В тази връзка се налага да спомена за изказваното нееднократно в мое присъствие дискриминационно и пренебрежително мнение на директора към „теоретиците“ – именно, че „теоретиците“ били твърде „привилигеровани“ с непропорционално големия брой техни професори, докато в много други лаборатории нямало професори.

Преди всичко, твърдението за „твърде голям брой професори“ предизвиква определено озадачение. Докато при нас в целия институт имаме само двама

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

професори в предпенсионна възраст (с неотдавнашния избор „на ръба“ на колежата Пламен Божилов – трима), в друг един успешен академичен институт като ИМИ-БАН имат цели 49 (четиридесет и девет) професора, т.е. около 30% от научния им персонал (малко по-голям от нашия). По думите на самия директор на ИМИ-БАН всеки тамошен сътрудник изпълняващ официалните критерии (най-вече – наукометричните показатели) за заемане на академичната длъжност „професор“ автоматически получава съответната възможност за академично израстване.

Още по-важно - нелегитимността на твърдението за „привилигерованост на теоретиците“ веднага проличава при една бърза консултация с **членове 3 и 9 от Правилника на ИЯИЯЕ – “Допълнение към Правилника за Условията и Реда за Придобиване на Научни Степени и Заемане на Академични Длъжности в БАН“**, в които подробно са формулирани ясни и конкретни обективни количествени и качествени критерии и изисквания за заемане на академични длъжности, в това число и за „професор“ (член 9). Главните такива обективни критерии не са никакви произволно-умозрителни, а са преди всичко публикации в най-реномираните световни научни списания с импакт-фактор, висока цитируемост и висок h-индекс. Черно на бяло ал.(2) на член 3 гласи:

3.(2) Значимостта на приносите се оценява чрез наукометричните показатели:.....

Никой от „теоретиците“ не възпрепятства когото и да е сред колегите от другите лаборатории да постигнат необходимите наукометрични показатели съгласно цитирания Правилник ка ИЯИЯЕ за заемане на професорска длъжност.

(Г) Следователно, аргументите, че сме били много „привилигеровани“ с твърде „много професори“ са несериозни и логиката на такъв тип аргументи поразително напомня отминалите „славни“ тоталитарни времена на примитивната социалистическа уравниловка!

Нещо повече – **още по-дискриминационно е заявеното пред акад. Иван Тодоров твърдение на директора, че на него „професори-теоретици не му трябват“?!?! Изглежда, мнението на директора за „професорите теоретици“ значително е еволюирало в последните години имайки превид, че преди това „професорите теоретици“ изиграха абсолютно ключова роля както при неговия избор за директор, така и при избора му за втори мандат!**

В тази връзка е особено уместно да напомним какво постановява **член 17, ал.(1) от Правилника за дейността на ИЯИЯЕ:**

„Чл.17. (1) Научният Съвет:

1. определя научната политика на ИЯИЯЕ;

.....

б. взема решения за създаване и закриване на структурни звена в ИЯИЯЕ; „ Следователно, въпросът дали на ИЯИЯЕ му „трябват теоретици“ не може да бъде обект на еднолични административни решения, а е изцяло в прерогативите на НС на ИЯИЯЕ. В частност, аз моля директора да бъде така добър да изложи пред колектива

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

на НС съображенията си обосноваващи гореспоменатото му изявление. И разбира се, ако НС наистина реши, че на ИЯИЯЕ не му трябва „теоретици“, аз ще трябва да се съобразя с такава нова „реалност“.

(Г) Няма да ви занимавам отново с подробностите в скандала около избора на самото Научно жури по въпросния конкурс в явно нарушение на член 4, ал.(1) от ЗРАСРБ гласящ (курсивът е мой):

4. (1) „Оценяването на дисертационен труд и на кандидатите за академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се извършва от научно жури. За всяка конкретна процедура съставът му се предлага от първичното звено и се утвърждава от факултетния, съответно научния съвет.“

Ще напомня само, че предложеният съгласно Закона от първичното звено (Лаборатория „ТЕЧ“) състав на журито беше силово отхвърлен под натиска на ръководството, вкл. бе отхвърлен световно известен френски учен(!), и силово бяха вкарани двама НЕодобри от нас колеги, които се предложиха взаимно един други. Странно как на никого в НС не му направи впечатление етичният аспект на това деяние и очевидният в случая **конфликт на интереси**.

II. Забележки относно някои становища и рецензии на членове на Научното жури

Твърде изненадан съм и съм разочарован от няколко члена на Научното жури, които (макар и някои от тях да не бяха одобрени от нас в първоначалното наше предложение съгласно изискванията на ЗРАСРБ) притежават необходимата академична квалификация, а един от тях е и международно известен учен.

Общото впечатление от три становища и една рецензия на 4-ма членове на журито е, че са проявили в различна степен недостатъчно професионален подход при научните си оценки, в частност небрежност и повърхностност, които при сложените се обстоятелства биха могли да се интерпретират и като пристрастност (двойни стандарти).

Най-важният дефект на тези становища и рецензия е, че авторите им са допуснали явно нарушение на задължителните изисквания в глава 2 (членове 3 и 9) от Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ към научните журита за оценка на постиженията на кандидатите в конкурси за академични длъжности, в това число – за „професор“ (цитирам):

„3. (2) Значимостта на приносите се оценява чрез наукометричните показатели:

.....

3. (3) „Въпреки че някои от тези [наукометрични] показатели по-трудно се поддават на количествено съпоставяне, те имат първостепенно значение при

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

оценката на кандидатите и затова НС на ИЯИЯЕ задължава съответните научни журита да ги отчитат при изготвяне на рецензиите и становищата.“

9. „Кандидатът за академичната длъжност „професор” трябва да има ...
Минималният брой публикации (статии и научни доклади, публикувани в пълен текст) е 60 ...“

(А) Особено съм разочарован от становището на колегата проф. Орлин Стойчев, когото всички познаваме и високо уважаваме като много компетентен и акуратен рецензент в много други конкурси и процедури.

В глава 2 от **Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ**, и в частност в цитираните по-горе членове 3 и 9, подробно са описани изискванията и критериите за заемане на академичната длъжност „професор“ в ИЯИЯЕ. В същото време в становището си проф. О. Стойчев открито декларира, че **няма да се съобразява със задължителните изискванията на Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ към членовете на научните журита:**

„ ... не смятам, че външните членове на журито (които може и да са чужденци) са обвързани с тези вътрешни количествени показатели.“

Считам, че това заявление до голяма степен уврежда легитимността на становището на проф. О. Стойчев.

(Б) Рецензията на доц. Лъчезар Георгиев буди определено недоумение поради отделеното прекомерно и абсолютно непропорционално голямо място на квантовата информатика и квантовите компютри. За нас няма никакво съмнение, че доц. Л.Георгиев е достатъчно компетентен в споменатата конкретна област. Само че проблемът е там, че **собствено тематиката на конкурса не е „квантова информатика и квантови компютри“**. Доц. Л.Георгиев би могъл да обясни потенциалните бъдещи приложения в квантовата информатика само с няколко изречения, а не в „лекция“ на цели 3 страници!! Вместо „лекцията“ той би следвало да анализира по-обстойно собствено резултатите на кандидатите.

Друг факт увреждащ интегритета на рецензията на доц. Л. Георгиев е прекомерното му старание да изтъкне **евентуалните бъдещи приложения в квантовата информатика на резултатите само на единия от кандидатите при пълно игнориране както на публикувани, така и на аналогични евентуални бъдещи приложения в трудовете на другия кандидат, вече получили немалко цитирания в литературата.**

Не се наемам да отсъждам дали отсъствието в тази рецензия на пълноценен анализ на реалните резултати и на двамата кандидати е следствие на ограниченост на собствената тематична компетентност на рецензента или е просто проява на нехайство и изначална пристрастност.

Също както и критикуваното в т.(А) по-горе становище, настоящата рецензия е в нарушение на основните задължителни изисквания за оценка на достиженията чрез

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА
наукOMETричните показатели според член 3, ал.(2) и член 3, ал.(3) на Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ цитирани по-горе.

(В) Човек би очаквал, че след като колегата доц. Николай Николов толкова упорито настояваше да влезе в състава на журито, ще отдели достатъчно време и ще **положи максимални усилия да се запознае обстойно с трудовете и постиженията на кандидатите.** В становището си обаче доц. Н. Николов открито признава, че оценките му са основани на ... авторските справки на двамата кандидати!?!? **Считам това за проява на абсурдна безотговорност и непрофесионализъм!** Ами, че всеки кандидат в който и да е конкурс по света в собствената си авторска справка би могъл да напише най-ласкави суперлативи за собствените си научни резултати, което може съвсем да не съответства на реалната им стойност.

Затова не е никак чудно, че и това становище е още един пример на нехайно, повърхностно и пристрастно композирани оценки и подобно на другите критикувани тук е в нарушение на основните задължителни изисквания за оценка на достиженията чрез наукOMETричните показатели според член 3 и член 9 на Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ цитирани по-горе.

Всъщност, самото признание на доц. Н. Николов, че не е чел подробно самите трудове на кандидатите е достатъчно да делегитимизира становището му по въпросния конкурс.

(Г) Най-силно съм изненадан и разочарован от становището на проф. Иван Пенков – международно известен учен математик от Германия, виден експерт по теория на представянията на алгебри на Ли, по алгебрична геометрия и други модерни области в съвременната математика с важни приложения в съвременната теоретична физика. За огромно съжаление, същата оценка както по-горе (небрежност, повърхностност и пристрастност) се отнася и до неговото становище.

Ще дам само един пример за особената неубедителност на крайните му оценки (тук също е налице пренебрежение на задължителните изисквания според членове 3 и 9 на Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ). От една страна, опирайки се на безсъмнената си висока математическа експертиза проф. И. Пенков **твърде високомерно** заявява, че:

„Струва ми се,..., резултатите на Н.Стоилова са малко по-предсказуеми и с това, по-малко впечатляващи“.

От друга страна, проф. И. Пенков **без да е достатъчно компетентен в областта на теоретичната физика** (както и сам признава на едно място в становището си), **с доста странна самоувереност и съвсем погрешно твърди**, че:

„Приносителите на Л. Хаджииванов съответстват много по-точно на темата на обявения конкурс от приносителите на Н.Стоилова“.

Последното явно невярно твърдение е **общ и идентичен лайт-мотив** в оценките на всички критикувани по-горе членове на научното жури, които изглежда приемат, че темата на конкурса трябва да се тълкува в някакво съвсем тясно разбиране,

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

пригодено да облагодетелства само единия от кандидатите – такава изкуствено стеснено разбиране съвсем НЕ се споделя от други водещи експерти в съответната област.

По този случай, и по-специално обръщайки се към проф. И. Пенков ще кажа следното:

При цялото ми уважение, бих посъветвал в бъдеще проф. И. Пенков да се въздържа от категорични оценки (кои резултати са „предсказуеми“ и кои са „впечатляващи“) в области, в които той самият няма достатъчна компетентност.

(Д) Най-същественният общ недостатък в становищата и рецензията на гореспоменатите членове на научното жури е тяхното явно демонстрирано (а в случая на проф. О.Стойчев и явно декларирано) пренебрежение на основните задължителни изисквания към всички журита при изготвяне на рецензии и становища според Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ – членове 3 и 9. Едва ли е нужно да търсим оправдания за важността на главните наукометрични показатели – публикации (най-вече тези с импакт-фактор) и цитируемост. **Трябва ли да се припомнят елементарни факти от рода, че основните оценки на научната продуктивност и изграждането на международния авторитет на ИЯИЯЕ се дължат изключително и именно на наукометричните ни показатели!**

При наличието на горните факти, и най-вече задължителният характер на анализа на наукометричните данни на кандидатите в конкурса, споменатите по-горе 4-ма члена на журито (независимо от това дали им харесват или не общоприетите наукометрични критерии) **бяха длъжни да отделят специално внимание и да предоставят професионални убедителни аргументи обосноващи тяхните положителни оценки за постиженията на единия от кандидатите въпреки по-малкия от залегналия в Правилника изискуем минимален брой негови публикации.** Напомням, че аз самият направих това още при първоначалното обсъждане на конкурсите в НС през м.декември 2016 г.!!!

Фактът, че това не е направено от 4-мата членове на Научното жури, и с което явно се нарушават основни изисквания от Правилника на ИЯИЯЕ за прилагане на ЗРАСРБ, до голяма степен обезсилва оценките в критикуваните становища и рецензия.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. Предлагам на членовете на НС да вземат превид изложените по-горе критични забележки към някои от рецензиите/становищата по въпросния конкурс. В частност, предлагам да се обсъди въпроса дали е допустимо явното пренебрежение от страна на цитираните 4-ма члена на журито на задължителните изисквания в ИЯИЯЕ за анализ на наукометричните показатели при съставяне на оценки по конкурсите, и доколко това вреди на легитимността на техните оценки.

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

2. Предвид факта, че рецензиите имат по-голяма тежест от становищата, крайният резултат от гласуването на подредбата на кандидатите в журито (ако приемем, че критикуваните рецензия и становища са напълно легитимни) прави резултата фактически „равен“.

3. Точки 1 и 2 по-горе, както и укритите мои първоначални доклади за професорските конкурси ми дават законно основание да призова НС да гласува предложение до директора на ИЯИЯЕ за откриване на още един професорски конкурс за неизбрания при сегашното предстоящо гласуване в НС кандидат. Съвършено същото предложение се съдържа и в окончателния доклад на журито по конкурса!

София, 28.09.2017

С уважение:

(Емил Нисимов)